

Lễ hội Việt Nam

Thái Nguyên

Hội đèn Đuồm

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đèn Đuồm- Đông Đạt, Phú Lương, Thái Nguyên

Người được thờ cúng: Dương Tự Minh.

Truyền thuyết: Một danh tướng và là Phò mã dưới triều Lý. Ông là người Tày có công trấn yên miền biên cương. Sau ông về sống tại Núi Đuồm. Khi ông chết nhân dân 2 bên bờ Sông Cầu nhiều làng đã dựng đèn thờ ông. Trong đó đèn Đuồm là lớn nhất.

Nội dung: Ngày Hội là ngày sinh của Dương Tự Minh. có làm cỗ chay với đủ 6 loại bánh: bánh bìa, chè lam, bánh vôi, bánh khảo, bánh rần và bỏng nổ.

Trò vui trong Hội là tung còn, hát ví, đấu vật, lượn.

Ghi chú: Người Hà Bắc có câu:

Thượng chớ đu đuồm

Hạ chớ lục đầu

200 xã lưỡng biên giang thờ.

Hội làng Cơm Hòm

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình- Tiên Phong, Phổ Yên, Thái Nguyên

Người được thờ cúng: Người đàn bà vô danh

Truyền thuyết: Tương truyền thờ một người đàn bà vô danh có công bày mưu đánh giặc Minh thời Hậu Lê.

Nội dung: Có tục thi xôi nén trong hòm.

Lễ - Hội Hích

Ngày mở hội: 15/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Vùng đồng bào Sán Dìu, Nùng- Hòa Bình, Đồng Hỷ, Thái Nguyên

Nội dung: Hội vui xuân, có diễn xướng dân gian và các trò vui.

Tuyên Quang

Lễ - Hội Bản Giếng Tanh

Địa điểm tổ chức: Đèn Bản Giếng Tanh- Kẽm Phú, Yên Sơn, Tuyên Quang

Người được thờ cúng: Ngọc Sơn-Nghiêm Sơn

Truyền thuyết: Ngọc Sơn-Nghiêm Sơn tương truyền có công đánh giặc ngoại xâm.

Nội dung: Sau nghi lễ là nhiều trò vui đặc sắc: ném còn, đu, hát ống, múa dân gian.

Ghi chú: Tổ chức ở vùng dân tộc Cao Lan vào mùa xuân.

Thừa Thiên Huế

Lễ - Hội Điện Hòn Chén

Ngày mở hội: 1/2 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Trên Núi Ngọc Trản, giữa dòng sông Hương.- Hải Cát, Hương Trà, Thừa Thiên Huế

Người được thờ cúng: Thánh Mẫu Thiên Y A Na

Truyền thuyết: Thánh Mẫu PoNagar, tín ngưỡng thờ Nữ Thần của người Chăm xưa, nay gọi là Thánh Mẫu Thiên Y A Na.

Nội dung: Hội có rước Thánh Mẫu từ điện Hòn Chén về đình làng. Lễ rước diễn ra vào ban đêm rất long trọng. Sau đó là những cuộc hát thờ, lên đồng, hầu bóng...

Ghi chú: Hằng năm ở đây có nhiều kỳ lễ nhưng long trọng nhất là xuân tế vào tháng 2. Tổ chức vào đầu tháng 2 Âm lịch. Còn ở Hòn Chén các hoạt động Lễ bái thờ phụng nhậm nhịp quanh năm.

Hội làng Cát Hải

Địa điểm tổ chức: - Long Hồ, Hương Trà, Thừa Thiên Huế

Nội dung: Còn gọi là lễ Kỳ Yên, có tục rước Thần. Trò diễn chủ yếu là hát thờ và hầu bóng.

Ghi chú: Hội còn mở vào tháng 7

Hội làng Phò Trạch

Ngày mở hội: 1/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 15 ngày

Địa điểm tổ chức: Tại miếu Làng Phò Trạch- Phong Bình, Hương Điền, Thừa Thiên Huế

Người được thờ cúng: Hương Lảnh Từ họ Hoàng.

Truyền thuyết: Theo tập tục cứ 24 năm một lần tổ chức hát trò. 6 năm một lần có hát sắc bùa, đánh đu lấy giải. Họ Hoàng hiện có miếu thờ ở giáp Triệu Quý. Hát trò, còn gọi là trò tứ dân. Hát sắc bùa là một hình thức hát yểm quỷ trừ tà.

Nội dung: Hội có đu quay, đu dây và đu giăng xay. Đặc sản là bánh hên (chuyên bán cho người sinh nở muộn).

Hội làng Thái Dương Hạ

Ngày mở hội: 11/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình làng- Hương Hải, Hương Điền, Thừa Thiên Huế

Người được thờ cúng: Trương Quý Công (Trương Thiệu)

Truyền thuyết: Trương Quý Công là người Thanh Hóa vào dạy cho dân làng nghề biển và ghe mành.

Nội dung: Từ chiều 11 lễ cúng tế bắt đầu. Đến khuya lễ cầu ngư mới được cử hành. Các chủ thuyền ăn mặc chỉnh tề, áo dài đen, quần trắng, đầu chít khăn đỏ cung kính nghe một lão ngư cao tuổi đọc bản văn tế. Đến khoảng 5 giờ sáng ngày 12 các trò diễn bủa lưới, xúc nước được tiến hành trước sân đình. Một chiếc thuyền mành cốt tre, phết giấy trên có một người tiến vào chạy quanh đám trẻ tượng trưng cho đàn cá. Các chủ thuyền hú "cá", bắt "cá" đưa một vài con đến cúng Thành hoàng. Sau đó bỏ cá vào trạc gánh ra "chợ" (cũng ở sân đình) để bán và chia "tiền" bán cá.

Trong lễ hội cầu ngư còn tổ chức đua chài ở biển. Cái đẹp trong lễ hội là ở lễ phục hóa trang, màu sắc sắc sỡ....

Ghi chú: Lễ Hội liên quan đến tín ngưỡng của dân biển.

Lễ Tế Thanh Bình

Ngày mở hội: 15/3 (dương lịch)

Địa điểm tổ chức: Từ đường Thanh Bình, cuối đường Chi Lăng- Phú Hiệp, Thừa Thiên Huế

Nội dung: Từ đường Thanh Bình tức nhà thờ tổ sư ngành hát tuồng - thành lập năm 1825.

Lễ thu hút các gánh tuồng trong vùng và các tỉnh xung quanh

Ghi chú: Lễ Hội còn được tổ chức vào ngày 15 tháng 7

Hội Vật võ làng Sinh

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Làng Đại An- Phú Hậu, Phú Vang, Thừa Thiên Huế

Người được thờ cúng: Một vị tướng quân thời Trần.

Truyền thuyết: Tương truyền lễ hội này xuất phát từ yêu cầu chọn người khỏe mạnh chống ngoại xâm từ đầu thế kỷ XIII - XIV.

Nội dung: Từ trẻ em, ông già và nhất là cánh thanh niên tham gia đua tài đua sức rất sôi động. Các địa phương tham gia tích cực vào ngày hội vật võ như: Phú Mậu, Phú Thanh, Thuận An, Hải Dương, Hương Phong, Quảng An, Quảng Thanh.... và cả trai tráng thành Huế.

Hội vật võ làng Sinh là lễ hội mùa xuân đẹp đẽ, nhộn nhịp, đông vui hơn cả 3 ngày tết của người dân Thừa Thiên Huế kéo dài VI thế kỷ nay, một truyền thống mà các tỉnh phía Nam không thấy có.

Hội Xuân A LA Chàng

Địa điểm tổ chức: Dân tộc Pa Cô sống dọc Trường Sơn, Thừa Thiên Huế

Người được thờ cúng: Giàng (trời)

Truyền thuyết: .

Nội dung: Sôi nổi nhất trong Hội là đâm trâu và múa A Triều - A Cha.

Ghi chú: Hội vào ban đêm. Tổ chức vào ngày đẹp trời mùa Xuân

Hội chợ Xuân Gia Lạc

Ngày mở hội: 1/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Ngã 3 Dương Mỹ, Ngọc Anh, cách Huế 3km, Thừa Thiên Huế

Người được thờ cúng: Đinh Viễn Công, Nguyễn Phước Bính

Truyền thuyết: Người sáng lập chợ là Đinh Viễn Công, Nguyễn Phước Bính, con thứ IV vua Gia Long vào thời Minh Mạng (1820-1840).

Nội dung: Lúc đầu mở hội chỉ để cho người trong phủ mua bán vui chơi trong 3 ngày tết, về sau thu hút khách cả kinh thành Huế. Hàng hóa chợ Gia Lạc khá phong phú, chủ yếu phục vụ cho vui chơi ngày tết, khi mà tất cả các chợ khác đã ngừng hoạt động. Nét độc đáo và trở thành truyền thống là hàng đồ chơi trẻ em, hàng ăn uống, các món ăn, các loại bánh cổ truyền xứ Huế. Cùng với hàng hóa chợ Gia Lạc ngày tết là ngày hội Văn hóa, người ta trình diễn ở chợ các tiết mục văn nghệ dân gian như hát bài chòi, hò giã gạo, bài vè và nhiều trò vui khác.

Ghi chú: Chợ chỉ họp trong 3 ngày tết, ngày thường không họp.

Tây Ninh

Hội Xuân Núi Bà

Ngày mở hội: 2/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Núi Bà Đen (còn gọi Vân Sơn)- Thị xã Tây Ninh, Tây Ninh

Người được thờ cúng: Bà Đêngh hay bà Đen (Linh Sơn Thánh Mẫu).

Truyền thuyết: Núi Bà Đen cao 986m. Núi có tên là Vân Sơn. Theo truyền thuyết có một cô gái tên Đêngh (sau gọi chệch là Đen) con một viên trấn thủ người Miên, vì từ chối cuộc ép duyên với con trai quan trấn thủ Trảng Bàng, bỏ trốn lên Vân Sơn đi tu rồi quy Phật tại đây. Sau này nhà Nguyễn cho đúc tượng thờ và sắc phong Linh Sơn Thánh Mẫu.

Nội dung: Đây là Hội vui xuân văn cảnh.

Ghi chú: Hội kéo dài từ mùng 2 tết đến hết tháng Giêng Âm lịch, chính hội vào ngày 15 tháng 1

Vĩnh Long

Hội đình E

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình E (Xóm Lũng)- Vù Lao, Thanh Hòa, Vĩnh Long

Người được thờ cúng: My Nương

Truyền thuyết: Đình E (E Thẹn) tương truyền là nơi ở của các My Nương, con gái Vua Hùng. Hằng năm vào ngày 10-1 Vua Hùng đến đây thăm các con và kén rể cho các nàng.

Nội dung: Trong Hội có các loại bánh: bánh dày, bánh uốt và bánh răng (tương truyền là 3 loại bánh các My Nương làm để dâng vua cha).

Vĩnh Phúc

Hội Đánh đấm

Ngày mở hội: 15/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Hùng Lãm- Tứ Xã, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Theo tục truyền vùng này là nơi thân rồng không có đầu (quân Long vô thủ) nên phải "đánh nhau" để dành ngôi thứ, tất nhiên đây là trò vui.

Nội dung: Vào ngày này dân Tứ Xã tổ chức hội để "đánh đấm" lẫn nhau ở trước đình Hùng Lãm giữa 2 xóm Thạch Cáp, Trâu Vỹ với 2 xóm Hùng Lãm, Vân Cáp.

Ghi chú: Còn tổ chức vào 25 tháng 7 Âm lịch.

Hội Đánh cá

Ngày mở hội: 3/1 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Xóm Lá- Thanh Liệt, Thanh Sơn, Vĩnh Phúc

Nội dung: Mở Hội tế mừng xuân tại vực sát gần Bản Mường. Ngày này tất cả dân bản dùng gậy và các thứ đập để khuấy nước làm cá hoảng sợ chui vào bả ỉn nắp. Sau một hồi chuông người ta kéo bả lên. Cá to dành làm lễ cúng, còn lại chia đều cho các gia đình

Ghi chú: Tổ chức ở vùng đồng bào Mường xã Thanh Liệt, Thanh sơn, Vĩnh Phú

Hội làng Đào Xá tháng bảy

Ngày mở hội: 9/7 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Đào Xá, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thành hoàng

Nội dung: Sau lễ yết các Thành Hoàng, có cuộc thi bơi chải.

Hội làng Đào Xá Tháng Giêng

Ngày mở hội: 27/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình làng- Đào Xá, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Hùng Hải, Quế Hoa.

Truyền thuyết: Vợ Bộ tướng của Hùng Vương là Hùng Hải tức Trang phu nhân trên đường qua Đào Xá mơ thấy sinh được quý tử. Quả nhiên bà sinh được 3 con trai. Dân làng thờ 2 vợ chồng và 3 con của Hùng Hải và Quế Hoa và người mua vui cho Trang phu nhân trong thời kỳ thai nghén.

Nội dung: Trong lễ hội có nhiều trò vui như múa voi, thổi cơm thi và các hình thức sinh hoạt dân gian khác.

Hội làng Đông Mật

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Xã Sơn Đông- Sơn Đông, Lập Thạch, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Trần Nguyên Hãn, ông Bách, ông Điền.

Truyền thuyết: Làng Đông Mật, quê hương Trần Nguyên Hãn, danh tướng Lê Lợi. Làng còn thờ ông Bách, lạc tướng của Vua Hùng và ông Điền trông coi nghề cấy cấy.

Nội dung: Hội tế lễ thờ thành hoàng và diễn trò trình nghề gọi là trò " Thiên Lôi " hết sức vui .

Lễ - Hội Đình Cả

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Cả- Vũ Lao, Thanh Hòa, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Vua Hùng

Truyền thuyết: Tục truyền để nhớ vua Hùng sau khi đóng đô ở Nghĩa Lĩnh trở lại thăm đất xưa sau cuối mùa thu hoạch và mở hội ăn mừng với dân làng.

Nội dung: Đây là Hội lớn, được chuẩn bị chu đáo. sau khi lễ, tế, rước các cuộc vui như: đánh đu, kéo co, đánh cờ, biểu diễn võ nghệ, hát chèo... và kết thúc là bữa đại tiệc.

Lễ - Hội Đình Cả

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Cả- Vũ Lao, Thanh Hòa, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Vua Hùng

Truyền thuyết: Tục truyền để nhớ vua Hùng sau khi đóng đô ở Nghĩa Lĩnh trở lại thăm đất xưa sau cuối mùa thu hoạch và mở hội ăn mừng với dân làng.

Nội dung: Đây là Hội lớn, được chuẩn bị chu đáo. sau khi lễ, tế, rước các cuộc vui như: đánh đu, kéo co, đánh cờ, biểu diễn võ nghệ, hát chèo... và kết thúc là bữa đại tiệc.

Hội làng Đức Bắc

Ngày mở hội: 6/9 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Cửa Đình- Đức Bắc, Lập Thạch, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thánh Ông

Nội dung: Trong hội có mời phường hát xoan của làng Phù Đức (nay là xã Kim Đức, huyện Phong Châu) đến hát thờ. Theo tục lệ, trai làng Đức Bắc phải bơi thuyền sang sông đón phường Xoan Phù Đức về hát ở đình làng mình. Ông trùm và kép Xoan về đình trước còn các cô đào xoan ở lại hát trống quân với trai làng.

Ghi chú: Tàn dư Hội nước.

Hội làng Bạch Trữ

Ngày mở hội: 4/1 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Bạch Trữ (Kẻ Bạch)- Tiến Thắng, Mê Linh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thờ Thành Hoàng là My Nương (vợ Sơn Tinh)

Nội dung: Hội mở vào ngày hóa của Bà. Theo tục lệ mỗi giáp phải chuẩn bị một chiếc bánh dày to vừa để tiến cúng Đức Bà, vừa để dự thi. Trong ngày Hội này các em trai đủ 3 tuổi được ra nhập giáp (hay gọi là vào làng).

Hội làng Bàn Giản

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 4 ngày

Địa điểm tổ chức: Thôn Đông Lai, Ngọc Xuân và Thu Thạch- Bàn Giản, Lập Thành, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thành Hoàng là vị tướng thời vua Hùng.

Nội dung: Hội có tế lễ Thành hoàng và diễn trò truyền thống. Có 2 trò chính: đấu vật và đánh phết. Ngày 4, trước khi các đô vật trở tài trên xối vật, dưới sân đình phải làm lễ và keo vật " Trình Thánh ". Còn ngày mùng 7 các làng mở hội phết truyền thống. (Năm nào mất mùa thì chỉ có Đông Lai mở). Quả phết ở đây bằng gỗ mít, khía hình mũi.

Hội làng Bò Sao

Ngày mở hội: 15/5 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: - Bò Sao, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Đông Hải Đại Vương

Nội dung: Có tục rước vua, trò trình nghề, lễ rước mạ. Bó mạ được dắt lên kiệu bát cống, rước từ nhà ông cai đám ra đến đường với đầy đủ cờ, quạt, tán, lọng, chiêng, trống ...

Lễ - Hội Bơi Đúc Bác

Ngày mở hội: 10/6 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Cửa Đình- Đúc Bác, Lập Thạch, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thành Hoàng có tên là Thánh Ông.

Nội dung: Sau nghi thức thỉnh Thánh ông ở đình Cả rồi sang đình Mẫu. lễ thánh Mẫu và dự cuộc cướp bông. Sau đó các trai bắt đầu xuất phát từ đình Mẫu sang bến Dữu Lâu bên kia sông rồi trở về đình Cả. Khi về, trai nào lấy được bó mạ ở Dữu Lâu mang về trước là đoạt giải.

Ghi chú: Hội còn gọi là " Tiệc bơi " có nhiều giáp tham dự.

Hội tế thần Buộc Vía

Địa điểm tổ chức: Vùng người Dao, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Cầu mong trời đất thánh thần phủ hộ cho người già khỏe mạnh, trường thọ.

Nội dung: Lễ chủ yếu dâng lễ tế thần. Khi làm lễ không có tế nhạc và không có múa hát.

Ghi chú: Tổ chức một đêm vào dịp đầu năm mới.

Hội đình Cả

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Cả- Vũ Lao, Thanh Hòa, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Tục truyền để nhớ vua Hùng sau khi đóng đô ở Nghĩa Lĩnh trở lại thăm đất xưa và mở hội ăn mừng với dân làng.

Nội dung: Đây là Hội lớn có rước, và các trò vui: đánh đu, kéo co, đánh cờ.

Lễ - Hội Cầu tháng bảy

Ngày mở hội: 9/7 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Đào Xá, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Hùng Hải và Lý Thường Kiệt

Truyền thuyết: Thành hoàng là Hùng Hải, tướng của Hùng Vương và kỷ niệm Lý Thường Kiệt đã qua làng, được thần phù hộ. Sau Lý Thường Kiệt tâu Vua cho lập đền thờ.

Nội dung: Sau lễ yết các Thành Hoàng có cuộc thi bơi trải để kỷ niệm cuộc hội ngộ giữa Thành hoàng và danh tướng họ Lý.

Lễ - Hội Cầu tháng Giêng

Ngày mở hội: 27/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: - Đào Xá, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thành hoàng

Truyền thuyết: Hội xuân thờ Thành hoàng và vui chơi.

Nội dung: Sau các nghi lễ là các trò vui, tiêu biểu có múa voi và thổi cơm thi.

Lễ - Hội Chọi trâu Phù Ninh

Ngày mở hội: 5/5 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Phù Ninh, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Bộ tướng của Vua Hùng.

Truyền thuyết: Tục truyền các tướng của Vua Hùng đi săn qua đây thấy hai con hổ đánh nhau liền giết được Hổ. Dân làng thờ và tổ chức lễ chọi trâu thay cho Hổ thừa ấy.

Nội dung: Phù Ninh có bốn thôn. Mỗi thôn phải chọn một trâu đem đến chọi. Hai con thua phải mổ thịt tế lễ.

Hội làng Chu Hóa

Ngày mở hội: 5/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Chu Hóa (Kẻ Khống)- Chu Hóa, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: 3 vị Thành Hoàng có hiệu là Đông Hải Đại Vương tướng của vua Hùng thứ 18.

Nội dung: Hằng năm Kẻ Khống vào Hội tế lễ diễn lại sự tích của 3 vị với các hình thức phong phú. Tiệc "Cầu đãi bánh thần" tổ chức có trò cầu kem (hay chạy kem).

Hội làng Dị Nậu

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Dị Nậu (Kẻ Núc)- Dị Nậu, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Tản Viên, Cao Sơn, Quý Minh.

Nội dung: Hội làng Dị Nậu khá tiêu biểu cho các hội vùng đất tổ với các nghi thức truyền thống và các trò diễn đặc sắc. Có trò đánh quân - đấu gậy — trò trình nghề với các vai cày, vai cấy, thợ gặt. Đặc biệt có trò nỏ nường.

Ghi chú: Mô phỏng sinh thực khí nam nữ. Ai mong có con trai cướp sinh thực khí nam và ngược lại.

Hội làng Dung

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 5 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Dung (Kẻ Dung)- Tứ Trung, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Hội mở đúng vào phiên chợ Dung đầu năm, một phiên chợ rất đông vui. Hội diễn ra trong khu vực Đình làng nằm kề đầm nước lớn theo tục truyền đầm nước là mình rồng, còn giữa đầm là hòn ngọc của rồng.

Nội dung: Hội Dung có nhiều trò vui như: bắt trạch trong chum, lao cầu phao, đua thuyền (đua thuyền ở đây có điểm khác. bơi chèo không làm bằng gỗ mà dùng những chiếc đĩa). Ngoài ra Hội Dung còn có biểu diễn múa Thanh Long đao, đấu gậy và thổi cơm thi.

Hội đình E

Ngày mở hội: 10/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Xóm Lũng- Vũ Lao, Thanh Hòa, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Mỵ Nương.

Truyền thuyết: Tương truyền xóm Lũng là nơi ở của các Mỵ Nương, con gái của vua Hùng. Hàng năm vào ngày 10 tháng giêng, vua Hùng đến đây thăm các Mỵ Nương và kén rể cho con. Hội lễ hàng năm là để tưởng nhớ tục lệ đó.

Nội dung: Dân làng chuẩn bị bánh dầy, bánh nặn, bánh uốt. Nhân hội này dân Vũ Lao có tục kén dâu, cầu rể.

Hội đền Âu Cơ

Địa điểm tổ chức: Đền Âu Cơ- Hiền Lương, Sông Thao, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Âu Cơ

Truyền thuyết: Bà Âu Cơ là vợ Lạc Long Quân đã sinh ra trăm trứng, tổ của dân Việt. Trong đền có tượng Âu Cơ.

Nội dung: Hàng năm dân làng tổ chức hội lễ. Ngoài các nghi lễ truyền thống, làng còn diễn lại sự tích bà Âu Cơ dạy dân trồng khoai, cấy lúa, dệt vải và ca hát. Trong Hội lễ dân làng làm bánh vôi để cúng. Bánh bằng gạo nếp nhào với nước mía bỏ vào đồ xôi lên thành bánh.

Hội Gia Thanh

Ngày mở hội: 2/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: - Gia Thanh, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Mục đích là cầu thần linh ban cho dân làng đình tài thịnh vượng, đình đa, dân thịnh

Nội dung: Có tục nuôi lợn thờ và " cướp dò ". Nghi thức tế thần bằng bánh chưng, bánh dầy.

Hội đền Hạ Lôi

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Hạ Lôi- Mê Linh, Mê Linh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Hai Bà Trưng

Truyền thuyết: Sau đền Hát Môn - Đồng Nhân, đây là ngôi đền thứ 3 thờ Hai Bà Trưng.

Nội dung: Hội tổ chức vào ngày khao quân của Hai Bà. 3 cổ kiệu của Thi Sách, Trưng Trắc, Trưng Nhị được dân làng rước trọng thể. Kiệu của Hai Bà do các cô gái rước còn kiệu Thi Sách do trai đình đảm nhiệm nhưng số lượng chỉ bằng nửa các cô gái.

Sau lễ rước là các trò chơi dân gian.

Hội làng Hà Thạch tháng 10

Ngày mở hội: 10/10 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Hà Thạch- Hà Thạch, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Vua Hùng, Tản Viên, Trưng Trắc, Chử Đồng Tử, Tiên Dung ...

Nội dung: Hội tháng 10 có trình diễn múa rồng rắn. Cả ba thôn rước kiệu thôn mình về Hội tại Đình Cả và 5 cô gái nhả tơ múa quanh 3 cỗ kiệu. Sau điệu múa rồng rắn, một cô ra múa cây bông và sau đó tung cây bông lên cho mọi người giành nhau.

Hội làng Hà Thạch tháng giêng

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Hà Thạch- Hà Thạch, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Vua Hùng, Tản Viên, Chử Đồng Tử - Tiên dung, Trưng Trắc .

Nội dung: Làng làm lễ Hạ điền theo nghi lễ truyền thống, có nhiều trò vui dân gian tổ chức trong ngày này.

Hội làng Hiền Quan

Ngày mở hội: 13/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Làng Hiền Quan- Hiền Quan, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thiều Hoa.

Truyền thuyết: Thiều Hoa là nữ tướng của Hai Bà Trưng có công xây dựng Hiền Quan.

Nội dung: Hội có cuộc rước, hội thi "duyet bia" các tiết mục "điểm kỳ binh pháp" đả quân và đánh phết.

Ghi chú: Hội làng Hiền Quan mở trong nhiều ngày, bắt đầu từ ngày 2 tết.

Hội Hội tung bông Bạch Trữ

Ngày mở hội: 9/8 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 7 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Bạch Trữ (Kẻ Bạch)- Tiến Thắng, Mê Linh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thành Hoàng là My Nương (vợ Sơn Tinh) và Cống Sơn là một danh tướng thời Hai Bà Trưng.

Truyền thuyết: Kẻ Bạch là quê hương của Cống Sơn.

Nội dung: Sáng 10 các giáp mang lễ vật ra đình làng và rước Đức Bà về. Cuộc tung bông được tổ chức giữa sân đình. Bông được làm bằng 1 đốt tre non, tước một đầu thành những mảnh xơ trắng tựa như bông.

Bông được tung lên cao, ai cướp được bông đem về nhà thì coi như gặp may mắn.

Ghi chú: Hội mở vào dịp ngày sinh của My Nương.

Hội đền Hùng

Ngày mở hội: 10/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Đền Hùng- Hy Cương, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Các Vua Hùng

Truyền thuyết: Các Vua Hùng là dòng vua dựng nước và giữ nước. Đền Hùng trên núi Hùng (các tên khác: Nghĩa Lĩnh, Nghĩa Cương, Hy Cương, Hy Sơn, Bảo Thiếu Lĩnh, Bảo Thiên Sơn). Hay giỗ tổ Hùng Vương. Lễ tưởng niệm 18 đời Vua Hùng, là ngày giỗ tổ của toàn dân tộc.

Nội dung: Các cuộc rước trong Hội rất phong phú của nhiều làng trong vùng. Trong hội có các trò chơi, các cuộc thi như: cờ tướng, đấu vật, đu trên, hát chèo, hát trống quân... có tổ chức thi rước kiệu và hát xoan.

Ghi chú: Lễ hội Quốc gia. Ngày 10 tháng 3 Âm lịch là chính hội

Đối tượng suy tôn: Thờ các vua Hùng, dòng vua mở nước và dựng nước

Địa điểm: Núi Nghĩa Lĩnh, xã Hy Cương, huyện Phong Châu - tỉnh Vĩnh Phú

Thời gian: Từ 8 đến 11 tháng Ba (chính hội: 1 tháng ba)

Đặc điểm: Ngày giỗ của toàn dân tộc. Lễ hội mang tâm vóc quốc gia.

Khu di tích đền Hùng là một quần thể kiến trúc đẹp trên núi Nghĩa Lĩnh, tức núi Hùng thuộc xã Hy Cương, huyện Phong Châu, tỉnh Vĩnh Phú. Nơi đây, mỗi công trình kiến trúc đều hàm chứa nội dung huyền thoại hòa lẫn hiện thực. Lễ hội đền Hùng là dịp giỗ Tổ thiêng liêng. Hàng năm vào cuối xuân, nhân dân cả nước lại hướng về đất tổ, nô nức hành hương, tưởng niệm các vua Hùng, dòng vua mở nước và dựng nghiệp, lập ra nhà nước Văn Lang cổ đại.

Tháng Giêng giỗ Thánh Súc Sơn

Tháng Ba giỗ Tổ Hùng Vương nhớ về.

Hội kéo dài từ mồng tám tới 11 tháng 3 âm lịch (mồng 10 là chính hội)

Năm nào hội cũng nhộn nhịp chào đón hàng vạn, hàng chục vạn người hành hương từ mọi miền đất nước, cũng như kiều bào và khách nước ngoài. Mở đầu bằng buổi lễ sáng mồng 1, sau đó là các đám rước đặc sắc, các cuộc hát thi cùng các trò chơi truyền thống của người Việt, người Mường.

Theo hội lệ, ba làng sở tại là Cổ (Cổ Tích), Vi (Vi Cường), Treo (Triệu Phú) cùng tổ chức đám rước tới đền. Đám rước có voi (nan), ngựa (gỗ) với ý nghĩa muôn loài quy phục vua Hùng; đồng thời cũng là tượng trưng việc "chú rể Sơn Tinh" mang quân giá đi đón "Cô dâu Ngọc Hoa" trong lễ thách cưới và đưa dâu. Đám rước cỗ chay và mâm ngũ quả không được thiếu với lễ vật là bánh chưng, bánh dầy; nhắc lại sự tích Lang Liêu, cũng là nhắc nhớ công đức các vua Hùng đã dạy dân trồng lúa.

Khi tế lễ xong ở đền Thượng, có mùa hát Xoan thờ và trình thánh. Đây là loại hát mùa Xuân (Xoan), dân ca của Vĩnh Phú. Mở đầu, ông trùm phường Xoan cùng chủ tế đứng trước hương án hát chúc bằng bài khấn nguyện. Sau đó là một kép trẻ đeo trống nhỏ trước ngực ra làm trò giáo trống, giáo pháo. Tiếp theo, bốn cô đào ra hát thơ nhanh và dâng hương bằng giọng hát lễ lới. Rồi đến những bài hát ca ngợi thánh thần kết thúc phần hát nghi lễ của Xoan.

Ở đền Hạ có hát ca trù (còn gọi là hát nhà tơ, hát ả đào), cũng là loại hát thờ trước cửa đình, mừng dâng thánh trong dịp hội làng, do phường hát Do Nghĩa trình diễn. Ngoài sân đền Hạ, ở nơi thoáng đãng có đu tiên, ném còn, bắn nỏ, đấu vật, chơi cờ hay múa rối, mà lời chào mời vẫn để lại cho tới hôm nay

Hội đền vui lắm ai ơi

Kẻ thời giỗ Tổ, người thời du tiên

Tổ tôm đánh ở bên trên

Có người bên dưới, đôi bên vui vầy

Lại thêm phường rối leo dây

Múa đao, tung quả có hay chăng là

Lại thêm có đám xướng ca

Để cho trai gái gần xa vui vầy...

Hội đền Hùng hay giỗ Tổ Hùng Vương là ngày hội quần tụ, ca ngợi sự hưng thịnh của nòi giống, là biểu tượng của tinh thần cộng đồng, nhắc nhở người dân Việt Nam chung sức xây dựng đất nước ngày một phồn vinh. Người đến hội mang theo lòng ngưỡng mộ sâu đậm về quê cha đất tổ, một tín ngưỡng đã ăn sâu vào tâm thức người Việt Nam, cho dù họ sống ở bất cứ phương trời nào.

Hội làng Hy Cương

Ngày mở hội: 5/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Hy Cương- Hy Cương, Phong châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Ngọc Hoa Công Chúa.

Truyền thuyết: Xã Hy Cương gồm 3 làng có: Kẻ cơ (Cơ Tích) Kẻ Trẹo (Trệu phú hay Triệu Phú) và Kẻ Vi.

Nội dung: Hàng năm mở Hội lớn. Trong Hội có những tích diễn tả lại truyền thuyết Sơn Tinh và Công chúa Ngọc Hoa. Ngày 5 tết rước voi, mã tượng trưng cho quân tướng của Sơn tinh đi đón Ngọc Hoa. Tối 6 diễn trò "Tục hú Tùng dí" đây là trò múa sinh thực khí. Ngày 7 rước voi ngựa, kiệu cờ từ Vi và Trẹo về đình Cả. Ngày 8 rước Chúa gái và diễn trò Bách nghệ khôi hài.

Hội làng Kẻ Xoan

Ngày mở hội: 7/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Làng Hương Nha- Hương Nha, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Xuân Nương.

Truyền thuyết: Xuân Nương là một nữ tướng của Hai Bà Trưng.

Nội dung: Có tiệc cầu xuân làm cỗ chay, có diễn trò trình nghề ở bãi sông trước đình.

Hội làng Mát

Ngày mở hội: 6/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Kẻ Mát (tức làng Thanh Nhàn)- Thanh Nhàn, Mê Linh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Ông Gióng

Truyền thuyết: Tất cả 54 xã thuộc 9 tổng huyện Kim Anh cũ chỉ có Thanh Nhàn thờ Ông Gióng.

Nội dung: Sau tế lễ... làng vào cuộc rước Thánh và tham gia các cuộc vui truyền thống: đá cầu, cờ, bơi, đánh đu, đánh phết, hát giao duyên.

Hội làng Mậu Lâm

Ngày mở hội: 12/12 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Thôn Mậu Lâm- Khai Quang, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Tục truyền đến ngày Hội, các trai đình phải lia đao đứt 2 đầu lợn rồi cầm thủ lợn vừa đi vừa múa dâng lên bàn thờ.

Nội dung: Còn Gọi là Hội tế trận hay tiệc múa lợn. Trong Hội có diễn trò giết lợn để tế trận. Tế lễ xong, thịt lợn đem chia về cho các giáp. sau đó là các trò vui.

Hội làng Múa Trâu

Ngày mở hội: 3/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Đào Xá, Tam thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Quế Hoa.

Truyền thuyết: Theo tục truyền thì làng Đào Xá có từ thừa các vua Hùng, là khu vực giao tranh giữa Sơn Tinh và Thủy Tinh.

Nội dung: Hội lễ múa Trâu diễn lại sự tích nàng Quế Hoa làm trò múa vui cho bà Trang trong thời kỳ thai nghén. Xong lễ giáp dâng cai đến rước lồng bánh "Trâu nước" bằng bột về đền. Mỗi lồng bánh một con trâu làm bằng bột nếp đen. Một con phủ giấy vàng, một con phủ giấy bạc. Có múa truyền thống gọi là "Mùa Xuân ngư".

Hội Múa Trâu Đào Xá

Ngày mở hội: 3/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Đào Xá, Tam thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Làng thờ vợ chồng và 3 người con của Hùng Hải.

Truyền thuyết: Làng thờ vợ chồng và 3 người con của Hùng Hải, một tướng của Hùng Vương và Quế Hoa, người làm trò vui cho vợ Hùng Hải trong thời kỳ thai nghén.

Nội dung: Hàng năm dân mở hội múa Trâu diễn lại sự tích Quế Hoa làm trò. Trâu được làm bằng bột nếp đen và được đem thờ, có múa truyền thống gọi là múa Xuân Ngư.

Hội Phết Hiền Quang

Ngày mở hội: 13/1 (dương lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Hiền Quang, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thờ bà Thiều Hoa, nữ tướng của Hai Bà Trưng

Truyền thuyết: Huyện Quân theo truyền thuyết xưa.

Nội dung: Trong ngày Hội có trò đánh phết (đánh cầu gỗ bằng gậy cong ở đầu)

Hội làng Phú Hậu

Ngày mở hội: 8/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Xã Đông Sơn- Đông Sơn, Lập Thạch, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Quý Minh

Nội dung: Hội còn gọi là lễ Khánh Hạ, có diễn trò trình nghề có các loại vai hòa thượng, thầy cúng, vãi... Đặc biệt là trình diễn không nói (như kịch câm)

Ghi chú: Quý Minh đi cặp đôi với Cao Sơn - Thần Núi.

Hội làng Phú Mão

Ngày mở hội: 4/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình làng- Phú Mão, Phù Ninh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Vua Hùng

Truyền thuyết: Tục truyền xưa vua Hùng đã qua đây, làng làm lễ khao quân, biểu diễn trò tung tiền và kéo co giữa dân làng và quân vua Hùng.

Nội dung: Hội Xuân từ sáng sớm các gia đình chuẩn bị mâm cỗ ra đình cúng Thành hoàng. Tế lễ xong mọi người hạ cỗ xuống cùng vui, sau đó tham dự trò vui tung tiền, kéo co truyền thống. Kéo co ở Phú Mão chỉ dành cho các bộ lão và chức dịch, phe nào được thì được thưởng rượu.

Hội làng Phù Ninh

Ngày mở hội: 12/2 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Miếu Lạn thôn Cao.- Phù Ninh, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Vua Hùng và con gái Mỵ Nương.

Truyền thuyết: Theo truyền thuyết một Mỵ nương tên là Kiệu đã tìm ra một loại rau dăng Hùng Vương và được vua khen, đặt tên là cây củ Kiệu

Nội dung: Làng thờ các Vua Hùng. Trong Hội có cỗ cúng. Đặc biệt phải có cỗ lòng gà quẩn củ kiệu.

Hội làng Rau

Ngày mở hội: 10/5 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Kẻ Rau (làng Rau)- Liên Châu, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thành hoàng là Tam Giang Đại Vương. Thế Lệnh

Truyền thuyết: Tục truyền làng có nghề trồng dâu nuôi tằm nên Hội bơi trải cướp né tằm để cầu may.

Nội dung: Trong hội có tổ chức đua thuyền vùng ngã ba Hạc, các thuyền bơi đua nhau cướp cho được né tằm rồi quay về làng

Hội Rung

Địa điểm tổ chức: - Văn Trung, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Nội dung: Hội có nhiều cuộc vui như: thi đua thuyền, đốt pháo, đấu gậy, thổi cơm ... Ngoài ra còn có trò vui "Bắt trạch trong chum".

Ghi chú: Lễ Hội được mở từ ngày 6 tháng giêng đến ngày 10 tháng 2

Hội Thi Dưa Hấu Thổ Tang

Ngày mở hội: 23/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Thổ Tang- Thổ Tang, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Tản Viên

Nội dung: Ngày thi dưa hấu gọi là ngày xuống đồng. Các chủ ruộng đem những quả dưa hấu to và đẹp nhất ra trình làng. Những quả đẹp và nặng cân nhất được rửa sạch mang cúng Thành hoàng.

Ghi chú: Hội được tổ chức từ lâu

Hội chùa Thắm

Ngày mở hội: 5/5 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Vũ Lao, Thanh Hòa, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Hùng Vương.

Truyền thuyết: Giữa sân chùa Thắm có một phiến đá bằng phẳng to bằng cái sập. Giữa phiến đá có một dấu bàn chân lõm xuống bằng 4 bàn chân người, tục truyền đó là dấu chân của vua Hùng.

Nội dung: Mở đầu lễ hội là lễ dâng cúng bà chúa mở cửa rừng sau đó mang lộc leo lên núi Thắm thăm các hang động, văn cảnh, hái thuốc.

Hội làng Thượng Lạp

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: Xã Tân Tiến- Tân tiến, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Cao Nguyên

Truyền thuyết: Tướng quân Cao Nguyên là vị tướng của Hai Bà Trưng đã tuần tiết với đạo quân của bà Man Thiện, xác trôi dạt về bến sông được dân Thượng Lạp vớt lên và lập đền thờ.

Nội dung: Hội lễ được tổ chức trọng thể. Sau các nghi thức là trò vui trong đó có trò đánh Phết là độc đáo và hấp dẫn.

Ghi chú: Tổ chức vào thượng tuần tháng giêng

Lễ Tế Thủy Thần

Ngày mở hội: 9/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Hà Thạch- Hà Thạch, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thủy thần

Nội dung: Vào dịp lễ hội làng tổ chức thi bơi chải.

Lễ Tết Nhảy

Ngày mở hội: 20/12 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 6 ngày

Địa điểm tổ chức: Vùng người Dao, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Nhằm ôn lại truyền thống thượng võ của dân tộc

Nội dung: Lễ vật là thịt lợn, rượu và thức ăn. Hoạt động chính là các động tác vừa nhảy múa vừa hú, tay cầm binh khí. Sau những đợt nhảy múa là ăn uống, vui chơi.

Ghi chú: Lễ hội diễn ra 3 ngày 3 đêm liên

Hội làng Tích Sơn

Ngày mở hội: 3/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Làng Tích Sơn-Thị xã Vĩnh Yên, Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Lỗ Đĩnh Sơn

Truyền thuyết: Làng có ngôi đình thờ Lỗ Đĩnh Sơn (7 anh em họ Lỗ) đời nhà Trần. Khi cô em út từ trần được phong Hùng nữ công chúa

Nội dung: Hội có chơi gà, quật bò, chém lợn, kéo co, thổi cơm thi và tục chém gà.

Hội Trãi Bạch Hạc

Ngày mở hội: 20/5 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Bạch Hạc tức Kẻ Hạc-Thành phố Việt Trì- Bạch Hạc tức Kẻ Hạc, Thành phố Việt Trì, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thổ lệnh Đại Vương

Truyền thuyết: Thổ lệnh Đại Vương là người có công giúp vua Hùng đánh Thục Phán, có tài chạy nhanh và giỏi sông nước. Sau khi mất được phong Thần.

Nội dung: Tổ chức Hội bơi chải. Bạch Hạc có 4 giáp: Tiên Hạc, Đông Nam, Thần Trúc và Bộ Đầu. Mỗi giáp 1 chải. Mỗi chải sơn màu xanh, đỏ, trắng, vàng.

Khí đua, quần áo các tay chèo, cờ, mái chèo cùng một màu với màu chải.

Hội Trãi Nha Môn

Ngày mở hội: 1/6 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 1 ngày

Địa điểm tổ chức: - Nha Môn, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thành Hoàng

Nội dung: Có hội bơi chải. Làng kết nghĩa với làng Lạn Quán (Lập Thạch) bên kia sông Lô. Sau các nghi lễ đến cuộc đua chải Nha Môn và chiều đến là lượt bơi của chải Lạn Quán. Mỗi chải 36 tay chèo bơi từ xóm Thượng Nha Môn xuôi sang Lạn Quán cướp cờ đỏ mang về. Vì 2 xã kết nghĩa nên có lệ bơi chải Nha Môn do tay chèo Lạn Quán bơi, còn chải Lạn Quán thì do người Nha Môn bơi.

Lễ - Hội Trãi Rau

Ngày mở hội: 10/5 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Rau là tên làng Cựu áp- Liên Châu, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Thánh Tam Giang

Nội dung: Có lễ mở hội đua chài. Xuất phát từ đình Trãi và bơi sang bên xã Xuân Viên bên kia sông.

Hội làng Tứ Xã

Ngày mở hội: 12/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 2 ngày

Địa điểm tổ chức: Kẻ Gáp- Tứ Xã, Phong Châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Nữ thần Húy Thanh.

Truyền thuyết: Làng Tứ Xã có miếu thờ nữ thần, húy là Thanh, tục truyền là người có công lập ra xóm Trám.Sau khi Bà qua đời dân làng lập miếu thờ.

Nội dung: Sau tế,lễ có diễn trò Trám.Trước khi vào lễ,lúc nửa đêm ngày 11,một nghi lễ kín được tiến hành gọi là lễ " Linh tình tình phộc " (một dạng của lễ cầu sinh thực khí),sau đó thanh niên hát giao duyên và tự do đùa nghịch. Làng còn thờ Lỗ Ban - Ông tổ nghề mộc theo truyền thuyết Trung Hoa và các tổ sư của làng làm nghề thợ mộc nên vào ngày 13 tháng 1 những người làm nghề mộc về đây cúng lễ.

Hội làng Vĩnh Mỹ

Ngày mở hội: 7/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 5 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Làng Vĩnh Mỹ- Cao Xá, Phong châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Nguyễn Khoan

Truyền thuyết: Nguyễn Khoan là một trong 12 sứ quân bị Đinh Bộ Lĩnh thu phục.

Nội dung: Hội vui nhất là vật võ (còn gọi là tục "đuổi giải"), kéo dài 5 ngày liên. Người đoạt giải gọi là đồ giải phải ôm giải chạy ra khỏi cổng làng mà không được ngoảnh lại nhìn về phía sau. Nếu chưa ra khỏi làng mà phạm lệ thì bị dân làng vây đánh chí tử.

Hội Xoan

Thời gian tổ chức: 4 ngày

Địa điểm tổ chức: Kẽ Xoan- Hương Nha, Tam Thanh, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Xuân Nương, một nữ tướng của Hai Bà Trưng

Nội dung: Trong Hội có mở tiệc cầu xuân (cỗ chay), có trò trình nghề ở bãi sông trước Đình.

Ghi chú: Lễ Hội được mở từ ngày 7 đến 10 tháng 1

Hội đình Xóm

Ngày mở hội: 9/3 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 3 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Xóm- Hùng Lô, Phong châu, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Vua Hùng thứ 18

Nội dung: Ngoài nghi lễ truyền thống có rước kiệu độc đáo và nhiều trò vui như: múa lân, hát chèo.....

Ghi chú: Hội mở đúng dịp ngày giỗ tổ Hùng Vương.

Hội Xuân Bạch Hạc

Ngày mở hội: 3/1 (âm lịch)

Địa điểm tổ chức: Thành phố Việt Trì- Bạch Hạc, Vĩnh Phúc

Truyền thuyết: Theo truyền thống, tất cả các quả còn cướp được trong Lễ Hội tung còn đều đem thờ ở đình cho đến ngày hội năm sau rồi thay bộ còn mới.

Nội dung: Hàng năm tổ chức Hội Xuân. Trong hội có tung còn và cướp cầu. Còn được rước đi trang trọng (1 bộ còn có một quả mẹ và 8 quả con) sau khi cúng dân làng tổ chức cướp còn.

Hội Xuân làng Thổ Tang

Ngày mở hội: 14/1 (âm lịch)

Thời gian tổ chức: 10 ngày

Địa điểm tổ chức: Đình Thổ Tang- Thổ Tang, Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc

Người được thờ cúng: Tản Viên và 3 vị thần là nuôi Ná (thần đất)

Truyền thuyết: Lân Hồ Hầu tức Phùng Lộc Hộ là người có công trong cuộc kháng chiến chống quân Nguyên-Mông rồi hóa ở Thổ Tang và Phùng thị Dung tiên nương là người được dân làng tôn thờ.

Nội dung: Trong hội có lễ rước từ miếu Trúc về đình làng và nhiều trò vui.